

РЪКОПИСЪТ

„...и се проснах. Както ситнех, издокарана с всички световни марки от кварталното магазинче за втора употреба. Една плочка на тротоара изкашля струйка кал върху жълтия ми шлифер „Дизел“. Първа мисъл: „Няма да стана пък, искам да си лежа тук завинаги“. Втора мисъл, прословутата разумна българска втора мисъл: „Ането ще ми помогне да се надигна от този тротоар“. Погледнах нагоре. Никаква протегната длан. Ани си беше сложила ръцете на кръста, сякаш се готвеше да затропа ръченица, обаче лицето ѝ беше на друго мнение. Гледаше с някаква аранжирана досада, сигурно си и потропваше оперетно с крак. „Ставай!“

Какво всъщност знаех за Ани, та бях тръгнала след нея към място, за което преди час и през ум не ми бе минавало? Психотерапевтите съществуват ли изобщо, или тя си ги беше измислила? Това не са ли едни хора от филмите, на които плащаш, за да ти кажат колко гадна е била майка ти, в по-редки случаи баща ти?

Ането е много добра майка, това поне знам за нея със сигурност. Тя си има дете, за да си играе с него. Помлада е от мен, то кой ли вече не е. Ани е ледено умна и пожароопасно забавна. Тези две неща обикновено отиват при различни хора, но при Ани са се кръстосали и съществуват в такава прелестна комбинация, че за срещите с нея трябва да късат билети.

Преди час ми разказваше как решила да запише сина си в училище за... земе... надарени... тресение... деца. (Това може и да прилича на някакви литературни тропи, обаче не е. Наистина току-що стана земетресение,

денят е 24 май 2014 година.) Залюля, нещо в стаята заскърца, а родопските ми чанове, овесени на гредата под тавана, се раздрънкаха като подгонено стадо. Спря да клатушка, но само за да се засили. И като почна... 1, 2, 3, 4, стига, моля те... 5, 6 – спри! – 7, ами ако епицентърът е в София – децата! – 8, 9, нека не е в Бургас, заради Мичон... нека не е във Варна, заради Сибила... нека не е в Гърция, заради Елена... нека е далече... 10, 11, 12... ама не чак толкова далече, че да е в Лондон при Лиза... ако може и в Испания да не е, заради сестра ми...

То люшкаше, аз броях, броях, стигнах до дванайсет, точно като абитуриентите отвън, които поне от седмица се деряха в стил „един неразделен клас“. После излязох изпод касата на вратата, погледах малко треперещите си пръсти и се пъгнах във фейсбук. В Егейско море било, съобщаваха най-чевърстите интернавти. Откога се каня да опиша психотерапията си, дали пък Земята не ми дава знак, че не трябва да го правя? Или обратното? Не знам. Но ще го сложа това земетресение в някое скришно джобче, става за оправдание и в двете посоки. Изобщо не бях усетила, че и коленете ми треперят. Едва ме заведоха до огледалото, от което ме погледна нещо, по-пребледняло и от онова духче от една детска анимация... как се казваше... Земетресение. Психотерапията какво е – себетресение?

На три-четири години синът на Ани дал неопровержими доказателства, че е необикновено дете, за най-кратко – надарено. Само трябвало да се яви на някаква приемна комисия в съответното специално училище, където покълващите му дарби да пораснат, цъфнат и вържат плод. (Сетих се, Каспър се казваше духчето.) Мъжът на Ани изобщо не бил въодушевен, но пък бил изцяло наясно какво трябва да (не) прави, когато Ането е ентузиизирана по някой въпрос. Няма такова нещо, на което Ани да не е готова за детето си, камо ли да от-

вее някаква комисийка. В насрочения за прослушвания ден отишли в училището. Във файето вече чакали няколко бъдещи гения и по-редови таланти, чиито родители ги подготвяли за влизане с последно оправяне на корделки, приглаждане на подгънати крачолчета и основно – бърсане на носове. Наближавал редът на едно момченце, което твърдо било против да си демонстрира дарбите пред комисия. Било се залепило по корем като ваденка върху килима, впило нокти в една персийска шарка, а бащата го дърпал за краката: „Марселчо, стани! Чуваш ли, ставай да изпееш песничката“. Марселчо бил гласовит като флекс, личало от писъците му. Цепел интериора надарено. Мъжът на Ани я погледнал с оня подъл казвах-ли-ти-аз поглед. Бащата на Марселчо го влачел за краката, а Марселчо пускал бримки на килима с ноктите си. Тогава се появила майката, надвесила се над бъдещия Карузо и изсвистяла: „Тя и кака ти Беатриска отначало не искаше, ама на, влезе и човек ще стане от нея“. Мъжът на Ани бил изцяло запълнил капацитета си с Марселчо, та нямало място и за кака му Беатриска. Кимнал на Ането и изхвърчали навън, съсипвайки окончателно контактите на детето си с плеяда бъдещи звезди на сцената и съответните им меценати. Ани е царицата на хрупкавите сюжети. Както се смеехме на тази история, която със сигурност нямаше да е изобщо смешна, ако не я разказваше Ани, тя ме погледна и каза: „Драга моя, ти си на ръба и надничаш в пропастта“. Този ѝ поличбен поглед не пасваше на обстановката, ама тя така действа – пуска един лъч в теб и по-добре е да не се правиш, че не е видяла правилно какво се е насъбрало в някое къоше на душата ти. Ами, да – казах, – нещо такова като че ли права. „Всичко е наред, предполагам.“ О, да, всичко си беше наред. Даже беше по-наред от всякога. Успешна жена, гордееща се майка, съпруга за завист, търсена приятелка. Само дето с всеки ден светът изглеждаше

по-избелял, по-ъгловат, по-... Какво ли се мъча след Екзюпери, след като той го е казал възможно най-добре: разхлабил се бе божественият възел, който свързва нещата. Точно така го чувствах. Разхлабил се е възелът, който те държи цял, събран, единен, смислен. И започваш да се разпадаш на парчета, черупки, крѳпки, люспи, перца, капки – това отвън. А вътре – морета от неизпакани думи, в които си толкова изтощен да плуваш, че вече копнееш спасително да се удавиш.

„... тя е супер готина, а той без съмнение е най-добрият.“ Коя тя, кой той? „Ама ти не ме слушаш. Тя е Деси, приятелка, освен че е психотерапевтка. А той е Точнилището, не може да не си го чувала, легенда е.“ Точнилището, висок ли е? „Не бе, не от точилка, а от точно. Най-добрият психоаналитик, затова го наричат така.“ Психоанализата не е ли неточна наука? – продължавам да питам Ани с опортюнизма на човек, който се усеща накъде го теглят. „Той е най-точният за всеки, защото намира най-точния подход от всички възможни подходи, това му е запазената марка. Знаеш ли какво е да се вредиш при него?! Обаче на Деси няма да откаже. Те работят в една сграда, тя сега се занимава с груповата терапия, адаптация след затвора, някакво такова изследване прави. Но вече съм я молила преди време да заведе при Точнилището един познат, видях резултата с очите си.“

С Ани се виждаме няколко пъти в годината. Срещаме се по работа в една организация. Защо точно тя реши, че трябва да ходя на психотерапия? Толкова се бях старала в този ден да не ми личи отвън каква огризка съм отвътре. Нагиздила се бях като махараджа, поне десетина души същия ден ми казаха, че изглеждам много добре, не – все по-добре съм изглеждала даже, казаха. А Ани реши, че: „Не ми харесваш! Нека се обади на Деси – взе да настоява. – Абе знам, че си много заета, кой не е? Ако чакаш да имаш изпишно време, няма да

стане никога. Аз ще ти платя първия час, ако нямаш пари, то втори може и да няма, ти ще решиш. Моля те, нека се обадя, приятелка ми е, нищо, че е късно". Помъчих се да обърна цялата тази работа в шегата: „Виж сега, депресията е работното ми състояние, не го влошавай, като ме измъкваш от нея". „Аха – отвърна Ани, – нещо като *пациентът е в критично, но стабилно състояние*. Ще ѝ звънна, изобщо няма да участвам в твоята халюцинация, че всичко това с *работното ти състояние* е нормално, ще звънна." Последните думи Ани ги каза точно така, като написани с курсив.

Нещо средно между клюване и кимване направих. Бяхме на вечеря с колегите от онази наша организация, хората пиеха ракия и си разправяха вицове, Ани се бе заела да ми спасява живота. Случайно ли седнах до нея, как изобщо стана? Тя излезе навън да се обади по телефона. Върна се оклюмала: „Няма да стане... май. Почти била сигурна, че той не може да приеме нов пациент. Такава навалица е за него, вика, че има опашка. Но ще му звънна, де. Можеш да си доволна. Ще си останеш красиво депресирана навеки".

Няма и минута по-късно, телефонът ѝ звънна. Ще стане, да съм я чакала точно в 10. Много по-късно щях случайно да разбера, че големият психоаналитик бе загубил един от пациентите си предишния ден. „Самоубил ли се е?" – настоявах да знам. Не, емигрирал. Не повярвах. Психоаналитиците дали лъжат? Или са винаги толкова коректни, колкото беше в оня първи момент Деси? Да съм я чакала пред входа в 10, точно.

Ани ме изглежда победоносно: „Ами сега? Ако вземе, че те измъкне от депресията? Направо си е проблем, ще се наложи да се усмихваш, да се радваш, да се харесваш, ужас просто". Ането си изпипва нещата докрай, искам да ви кажа. Подаде ми едно листче с адреса, обясни ми как да стигна до мястото: „Оффф, толкова е забутано, че и аз се обърквам всеки път там, но репортер си все

пак, един адрес, ако не можеш...". Изведнъж спря, заподозря ме: „Ти ще ми кажеш, че не си го намерила, знам те. Тръгваме да ти покажа точно къде е, утре да не се моткаш, ей тук е на десетина минути“.

Зарязахме корпоративния банкет в разгара на великото преселение на колегите от маса на маса и тръгнахме към тъмните пресечки на „Дондуков“. Две жени, едната от които твърдо решена. „Казвам ти само да опиташ. Какво те бърка, просто утре иди, виж и...“

...и се проснах. Погледнах нагоре да поема ръката на Ани, но тя стоеше с ръце на кръста, а чипият нос въобще не ѝ придаваше онова нейно неустойчиво мило изражение. „Стани!“ И после на срички: „Мар-сел-чо! Стани, Марселчо, имам челен опит с кака ти Беатриска“.

Ами – станах. Заподозрях, че беатриската в случая беше майка ѝ. Ани твърдеше, че е станала добра майка, защото била отгледана от добра майка, която пък станала добра майка, защото била отгледана от майка, която се славела повече с ум, отколкото с добродушие. Боже, още не сме стигнали до кабинета и вече съм се оплела в майки. Ама и този Фройд... Не, днешните май всички са от школата на Юнг, осведоми ме Ането, пока за ми външната врата, пред която се уговорили с Деси да я чакам, и рече да съм на това място в десет без пет, без изобщо да се съмнявам, че тя ще е зад ъгъла с картечница, в случай че в десет без една минута реша да се откажа.

* * *